

Not: Belediye meclisinde alınacak kararların geçerliliği hk.

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü

Sayı : E-14399437-622.02-5341170
Konu : (GÖRÜŞ) Belediye Meclisi Kararları Hk.

22/12/2022

... BELEDİYE BAŞKANLIĞINA

İlgi : ... tarihli ve ... sayılı yazınız.

İlgi yazınızda özetle; Belediye Meclisinizin belediye başkanı dahil 12 kişiden oluştuğu, belediye meclisinin 05.10.2022 tarihinde yapmış olduğu toplantıda alınan hissesiz taşınmaz satışı hakkındaki kararın oylama sonucunda 5 tane kabul oy, 4 tane ret oy ve 3 tane çekimser oy kullanıldığı ve bu durumda görüşülen kararın kabul edilip edilmeyeceği hususunda Bakanlığımız görüşünün bildirilmesi talep edilmektedir.

Bilindiği üzere 5393 sayılı Belediye Kanununun “Toplantı ve karar yeter sayısı” başlıklı 22 nci maddesindeki “Belediye meclisi, üye tam sayısının salt çoğunluğuyla toplanır ve katılanların salt çoğunluğuyla karar verir. Ancak, karar yeter sayısı, üye tam sayısının dörtte birinden az olamaz. Oylamada eşitlik çıkması durumunda meclis başkanının bulunduğu taraf çoğunluk sayılır. Gizli oylamalarda eşitlik çıkması durumunda oylama tekrarlanır, eşitliğin bozulmaması durumunda meclis başkanı tarafından kur’a çekilir.

Meclisin toplanmasında, üye tam sayısının salt çoğunluğu sağlanamadığı takdirde başkan, gün ve saatini tespit ederek en geç üç gün içinde toplanmak üzere meclisi tatil eder. Gelecek toplantı, üye tam sayısının dörtte birinden az olmayan üye sayısı ile yapılır.

Görüşmeler sırasında başkan veya üyelerden birinin talebi üzerine yapılacak yoklamada karar yeter sayısının bulunmadığı anlaşılırsa, ikinci fıkradaki hükümler uygulanır.

Üyeler oylarını bizzat kullanır. Gizli oy kullanmaya fizikî bakımdan engelli üyeler, tayin edecekleri kişi eliyle oy kullanabilirler.

Oylama gizli, işaretle veya ad okunarak yapılır. Oy verme kabul, ret veya çekimser şeklinde olur.

Kararlar, meclis başkanı ve kâtip üyeler tarafından imzalanır ve bir sonraki toplantıda üyelere dağıtılır.” hükmü,

“Meclis kararlarının kesinleşmesi” başlıklı 23 üncü maddesindeki “Belediye başkanı, hukuka aykırı gördüğü meclis kararlarını, gerekçesini de belirterek yeniden görüşülmek üzere beş gün içinde meclise iade edebilir.

Yeniden görüşülmesi istenilmeyen kararlar ile yeniden görüşülmesi istenip de belediye meclisi üye tam sayısının salt çoğunluğuyla ısrar edilen kararlar kesinleşir.

Belediye başkanı, meclisin ısrarı ile kesinleşen kararlar aleyhine on gün içinde idarî yargıya başvurabilir.

Kararlar kesinleştiği tarihten itibaren en geç yedi gün içinde mahallin en büyük mülki idare amirine gönderilir. Mülki idare amirine gönderilmeyen kararlar yürürlüğe girmez.

(İptal beşinci fıkra: Anayasa Mahkemesinin 4/2/2010 tarihli ve E.: 2008/27, K.: 2010/9 sayılı Kararı ile.)

Kesinleşen meclis kararlarının özetleri yedi gün içinde uygun araçlarla halka duyurulur.” hükümleri meclis toplantı ve karar yeter sayıları ile meclis kararlarının kesinleşmesi sürecini düzenlemiştir.

Belediye Meclisi Çalışma Yönetmeliğinin “Tanımlar” başlıklı 4 üncü maddesinde “Salt çoğunluk: (Değişik: RG-29/4/2021-31469) Belli sayının yarısından fazla olan çoğunluğu,” hükmü,

“Toplantı ve karar yeter sayısı” başlıklı 10 uncu maddesinde “Meclis, üye tam sayısının salt çoğunluğu ile toplanır ve katılanların salt çoğunluğu ile karar alır. Ancak karar yeter sayısı üye tam sayısının dörtte birinden az olamaz. Belediye başkanı, meclis üye tam sayısına dâhildir. Oyların eşitliği halinde başkanın kullandığı oy yönünde çoğunluk sağlanmış sayılır.

Birleşime ilişkin karar tutanakları bir sonraki birleşimden önce üyelere dağıtılır.

Meclisin toplanması için gerekli çoğunluğun sağlanamaması veya görüşmeler sırasında başkan veya üyelere birinin talebi üzerine yapılacak yoklamada karar yeter sayısının bulunmadığının anlaşılması durumunda, meclis başkanı gün ve saatini tayin ederek en geç üç gün içinde toplanmak üzere meclisi tatil eder. Bu toplantının günü ve saati üyelere bildirilir ve gündemin duyurulmasındaki usullerle ilân edilir.

Gelecek toplantı, üye tam sayısının dörtte birinden az olmayan üye ile yapılabilir. Bu toplantıda da yeter sayı bulunamaz ise meclis tatil edilir ve o ay içinde başka bir toplantı çağrısı yapılmaz.

Toplantı ve karar yeter sayılarının hesabında kesirli sayılar tam sayıya yükseltilir.” hükmü,

“Görüşmeler ve yönetim” başlıklı 11 inci maddesindeki “Başkanlık divanı yerini aldıktan sonra başkan yoklama yaptırır; toplantı yeter sayısının olduğu anlaşıldığı takdirde birleşimi açar.

...” hükmü,

“Meclis kararlarının kesinleşmesi” başlıklı 17 nci maddesindeki “Belediye başkanı hukuka aykırı gördüğü meclis kararlarını büyükşehir belediyelerinde yedi, diğer belediyelerde beş gün içinde gerekçesini de belirterek yeniden görüşülmek üzere meclise geri gönderebilir. Meclis üye tam sayısının salt çoğunluğuyla kararında ısrar ederse karar kesinleşir. (Ek cümle: RG-27/11/2014-29188) Belediye başkanı, meclisin ısrarı ile kesinleşen kararlar aleyhine 10 gün içinde idari yargıya başvurabilir. (Mülga cümle: RG-27/11/2014-29188) (...) meclis kararının kesinleşme tarihi, ikinci kararın tarihidir. Belediye başkanı belirtilen süreyi beklemeksizin meclis kararını mülki idare amirine gönderirse gönderme tarihinde, bu süre zarfında meclise göndermez ve herhangi bir işlem de yapmazsa geri gönderme süresinin sonunda karar kesinleşir.

(Mülga ikinci fıkra: RG-27/11/2014-29188)

(Değişik üçüncü fıkra: RG-27/11/2014-29188) Büyükşehir ilçe belediye meclisleri tarafından alınan imara ilişkin kararlar, kararın gelişinden itibaren üç ay içinde büyükşehir belediye meclisi tarafından nazım imar plânına uygunluğu yönünden incelenerek aynen veya değiştirilerek kabul edildikten sonra büyükşehir belediye başkanına gönderilir. Üç ay içinde büyükşehir belediye meclisinde görüşülmeyen kararlar onaylanmış sayılır.

İlçe (Mülga ibare: RG-21/8/2014-29095) (...) belediye meclisinin bütçeye ilişkin kararları büyükşehir belediye meclisinde kabul edildikten sonra kesinleşir. Büyükşehir belediye meclisi ilçe (Mülga ibare: RG-21/8/2014-29095) (...) belediye bütçelerinde 10/7/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununda öngörülenlerin dışında değişiklik yapamaz.

Meclis kararlarının kesinleşmesi hususunda Kanunda öngörülen özel hükümler saklıdır.” hükmü ile Belediye Kanunundaki hükümler tekrarlanmak suretiyle meclis karar yeter sayıları ve kararların kesinleşmesi süreçleri açıklanmıştır.

Diğer taraftan Anayasa Mahkemesinin 14.05.1996 tarihli ve 1996/20 E. 1996/14 K. sayılı kararında “... *İçtüzüğün 115. maddesinde ancak bir oy türü olarak anılan «çekimser oy»'un Anayasa'nın 96. maddesindeki kabul ya da red oylarına ekleneceği konusunda bir açıklık bulunmaması karşısında, karar oluşumunda dikkate alınmayacağı doğaldır. ...*” şeklinde hüküm tesis edilerek çekimser oyun kabul veya ret oylarından bağımsız üçüncü bir oy türü olduğu kabul edilmiştir. Gerçekten 5393 sayılı Kanunda da oy vermenin kabul, ret veya çekimser şeklinde olacağı belirtilerek oy verecek meclis üyelerine kabul veya ret dışında üçüncü bir seçenek olarak çekimser oy hakkı tanınmıştır. Belediye Meclisi Çalışma Yönetmeliği de her üç oylama usulünde (gizli, işaretle ve açık oylama) çekimser oyun ayrıca kullanılacağını hüküm altına almıştır. Bu yönüyle çekimser oy, toplantı yeter sayısı ile karar yeter sayısının hesaplanmasında esas alınan ancak oylama yapılırken olumlu veya olumsuz yönde değeri olmayan, ilgilinin kabul veya ret için kararsız olduğunu gösteren ve kabul veya ret oyundan bağımsız bir oy verme biçimidir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerinin değerlendirilmesinde,

1- Son genel nüfus sayımı esas alınarak seçilen belediye meclisi üyeleri ile belediye başkanının meclis üye tam sayısını oluşturduğu, toplantı yeter sayısının üye tam sayısının salt çoğunluğu (yarıdan fazla üye) olduğu, bu toplantıda hazır olan üyelerin salt çoğunluğuyla (yarıdan fazla üye) karar verileceği, her halde karar yeter sayısının meclis üye tam sayısının dörtte birinden az olamayacağı, oyların eşitliği halinde başkanın kullandığı oy yönünde çoğunluk sağlanmış sayılacağı, bu bakımdan somut olayda 12 üyesi ile toplanan belediye meclisinin, katılanların en az 7'sinin kabul oyu ile karar alabileceği, bununla birlikte Kanunda üye tam sayısının salt çoğunluğu (nitelikli çoğunluk) ile alınması zorunlu olmayan kararların başkanın bulunduğu tarafın 6'sının kabul oyu kullanması ile de alınmasının mümkün olduğu,

2- Çekimser oyların kabul veya ret oylarına bir etkisinin bulunmadığı ve oylama sonucunun yalnızca kabul veya ret oyları esas alınarak belirlenmesi gerektiği;

Değerlendirilmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Bakan a.
Genel Müdür